

120 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО
НА ЛЮБОМИР ПИПКОВ
LUBOMIR PIPKOV'S 120TH ANNIVERSARY

В търсене на българското...
Соловите песни на Любомир Пипков

Зорница Димитрова*

Резюме: Статията проследява характеристиките на музикалния стил на Пипков в контекста на жанра „солова песен“. За да се потърси индивидуалното в трактуването на мелодиите на народни песни и националното в авторските му опуси, се прилага разработен на базата на концепцията за стил на Гвидо Адлер модел, състоящ се от три фази: 1) анализ на индивидуалната трактовка на музикалноизразните средства; 2) анализ на обвързаността на вокалната музика със словото и специфичната му трактовка от композитора и 3) сравнителен анализ между произведения, в които се излага един и същ тематичен материал, но в условията на различни жанрове. Като обобщение от проучването се налага изводът, че във всички етапи от творческото развитие на Пипков някои характеристики на музикалния му стил остават неизменни, независимо дали песента е базирана върху фолклорен материал, или не, а именно: честа употреба на орнамента, привнасяща национален колорит, но и действаща като фактор във формообразуването; честа смяна на размерите; вариантното изложение на съпровода; използване на лайтритъм като основополагащ

---

* Гл. ас. д-р Зорница Димитрова – сектор „Музика“, Институт за изследване на изкуствата, Българска академия на науките;
e-mail: dimitrovazornitsa79@gmail.com

принцип в песенното му творчество, стилизация на неравноделността в контекста на равноделен размер (при работа с фолклорен материал) и „нивелация“ на неравноделните метруми (при авторските му песни); специфично осмисляне на поетическия текст в музика със съществено значение върху избора на композиционна форма. В своите опуси за глас и пиано върху фолклорен материал Пипков изследва задълбочено изразността на народната песен в ритмичен, мелодичен и ладов аспект и въвежда в авторските си песни онези елементи на фолклора, които според него дават най-ярка индикация за проявата на българския национален музикален стил.

Ключови думи: Любомир Пипков, солова песен, народна песен, музикален стил

Литература / Bibliography

Атанасова, Зорница (2004). „Синеоката“ на Елисавета Багряна през погледа на трима български композитори. – В: *България в музика. Национална историко-теоретична конференция, Велико Търново, октомври 2003*. Велико Търново: Астарта, 2004, с. 150 – 158 [Atanasova, Zornitsa (2004). „Sineokata“ na Elisaveta Bagryana prez pogleda na trima balgarski kompozitori. – In: *Bulgaria v muzika. Natsionalna istoriko-teoretichna konferentsiya, Veliko Tarnovo, oktomvri 2003*. Veliko Tarnovo: Astarta, 2004, s. 150 – 158].

Баларева, Агапия (1968). Българските музикални дейци и проблемът за националния музикален стил. – В: **Баларева, Агапия** (съст. и ред.). *Българските музикални дейци и проблемът за националния музикален стил*. София: БАН, 1968, с. 5 – 32 [Balareva, Agapia (1968). *Balgarskite muzikalni deytsti i problemat za natsionalniya muzikalen stil*. – In: Balareva, Agapia (sast. i red.). *Balgarskite muzikalni deytsti i problemat za natsionalniya muzikalen stil*. Sofia: BAS, 1968, s. 5 – 32].

Булева, Марияна (2004). Многогласното осмисляне на българската народна песен (сравнителен анализ на творби от Н. Атанасов, П. Пипков, Д. Христов и Л. Пипков). – В: *България в музика. Национална историко-теоретична конференция Велико Търново, октомври 2003*. Велико Търново: Астарта, 2004, с. 64 – 79 [Buleva, Mariyana (2004). *Mnogoglasното osmislyane na balgarskata narodna pesen (sravnitelен analiz na tvorbi ot N. Atanasov, P. Pipkov, D. Hristov i L. Pipkov)*. – In: *Bulgaria v muzika. Natsionalna istoriko-teoretichna konferentsiya Veliko Tarnovo, oktomvri 2003*. Veliko Tarnovo: Astarta, 2004, s. 64 – 79].

Булева, Марияна (2005). За музикално-психологическите изследвания на Иван Хлебаров върху творчеството на Любомир Пипков. – В: **Булева, Марияна** (ред.). *Музикално-научен алманах „Киприана Беливанова“ III*. София: Хайни, 2005, с. 10 – 19 [Buleva, Mariyana (2005). *Za muzikalno-psihologicheskите izsledvaniya na Ivan Hlebarov varhu tvorchestvoto na Lubomir Pipkov*. – In: Buleva, Mariyana (red.). *Muzikalno-nauchen almanah „Kipriana Belivanova“ III*. Sofia: Haini, 2005, s. 10 – 19].

Врангова, Снежина (2017). От песен към художествена форма в инструменталната музика. София: Хайни, 2017 [Vrangova, Snezhina (2017). *Ot pesen kam hudozhestvena forma v instrumentalnata muzika*. Sofia: Haini, 2017].

Джуджев, Стоян (1970). Българска народна музика. Т. 1. София: Наука и изкуство, 1970 [Djoudjeff, Stoyan (1970). *Balgarska narodna muzika. T. 1*. Sofia: Nauka i izkustvo, 1970].

Димитрова, Зорница (2022). Концепцията на Гвидо Адлер за музикалния стил в контекста на теоретичните му възгледи и натрупаното през вековете знание за стила. – В: *Българско музикознание*, 2022, № 4, с. 61 – 81 [Dimitrova, Zornitsa (2022). *Kontseptsiyata na Guido Adler za muzikalniya stil v konteksta na teoretichните mu vazgledi i natrupanoto prez vekovete znanie za stila*. – In: *Bulgarian Musicology*, 2022, № 4, s. 61 – 81].

Дочева, Екатерина, съст. и ред. (1977). Димитър Ненов за народнопесенните обработки в края на 30-те години. – В: *Българска музика*, 1977, № 1, с. 21 – 24 [Docheva, Ekaterina, sast. i red. (1977). *Dimitar Nenov za narodnopesenните obrabotki v kraya na 30-te godini*. – In: *Balgarska muzika*, 1977, № 1, s. 21 – 24].

narodnopesennite obrabotki v kraja na 30-te godini. – In: Balgarska muzika, 1977, № 1, s. 21 – 24].

Друмева, Киприана (1975). Общи проблеми и тенденции на музикалното изкуство през XX в. в творчеството на Любомир Пипков. – В: *Любомир Пипков. Студии*. София: Наука и изкуство, 1975 [Drumeva, Kipriana (1975). Obshti problemi i tendentsii na muzikalното izkustvo prez XX v. v tvorchestvoto na Lubomir Pipkov. – In: Lubomir Pipkov. Studii. Sofia: Nauka i izkustvo, 1975].

Илиев, Константин (1958). Любомир Пипков. София: Наука и изкуство, 1958 [Iliev, Konstantin (1958). Lubomir Pipkov. Sofia: Nauka i izkustvo, 1958].

Карапетров, Константин (1978). Вдъхновено песенно творчество. – В: **Жабленска, Лиляна** (съст.). *Любомир Пипков. Солови песни I част II издание*. София: Музика, 1978 [Karapetrov, Konstantin (1978). Vdahnoveno pesenno tvorchestvo. – In: Zhablenska, Lilyana (sast.). Lubomir Pipkov. Solovi pesni I chast II izdanie. Sofia: Muzika, 1978].

Найденова, Горица (2014). Стоян Джуджев – Любомир Пипков: липсващата връзка? – В: *Българско музикознание*, 2014, № 2, с. 3 – 21 [Naydenova, Goritza (2014). Stoyan Djoudjeff – Lubomir Pipkov: lipsvastata vrazka? – In: Bulgarian Musicology, 2014, № 2, s. 3 – 21].

Найденова, Горица (2024). Теренните видеозаписи на традиционни обреди, музика и танц в България и развоят на българската музикална фолклористика между 1954 и 1965 година. София: ИИИЗк, 2024, планов проект, ръкопис [Naydenova, Goritza (2024). Terennite videozapisi na traditsionni obredi, muzika i tants v Bulgaria i razvoyat na balgarskata muzikalna folkloristika mezhdru 1954 i 1965 godina. Sofia: IAS, 2024, planov proekt, rakopis].

Павлович, Теодора (2004). Хоровото творчество на Любомир Пипков и нашето съвремие. – В: *Българско музикознание*, 2004, № 4, с. 51 – 61 [Pavlovich, Teodora (2004). Horovoto tvorchestvo na Lubomir Pipkov i nasheto savremie. – In: Bulgarian Musicology, 2004, № 4, s. 51 – 61].

Петрова, Цветанка (1984). 23 народни песни от Любомир Пипков. – В: *Годишник на БДК*, 8, 1984, с. 379 – 384 [Petrova, Tsvetanka (1984). 23 narodni pesni ot Lubomir Pipkov. – In: Godishnik na BDK, 8, 1984, s. 379 – 384].

Пипков, Любомир (1934). За българския музикален стил. – В: **Баларева, Агапия** (съст. и ред.). *Българските музикални дейци и проблемът за националния музикален стил*. София: БАН, 1968, с. 63 – 64 [Pipkov, Lubomir (1934). Za balgarskiya muzikalen stil. – In: Balareva, Agapia (sast. i red.). Balgarskite muzikalni deytisi i problemat za natsionalniya muzikalen stil. Sofia: BAS, 1968, s. 63 – 64].

Секулинова-Швайцер, Ермила (2011). Педагогът Любомир Пипков в камерния жанр на соловата песен с пиано. София: НМА „Проф. Панчо Владигеров“, 2011, дисертация, ръкопис [Sekulinova-Schweizer, Ermila (2011). Pedagogat Lubomir Pipkov v kamerniya zhanr na solovata pesen s piano. Sofia: NAM “Prof. Pancho Vladigerov”, 2011, disertatsiya, rakopis].

Славова, Цветелина (2023). Учебен диригентски терминологичен речник. Велико Търново: Фабер, 2023 [Slavova, Tsvetelina (2023). Ucheben dirigentski terminologichen rechnik. Veliko Tarnovo: Faber, 2023].

Стоин, Васил (1928). Народни песни от Тимок до Вита. София: Министерство на народното просвещение, 1928 [Stoin, Vasil (1928). Narodni pesni ot Timok do Vita. Sofia: Ministerstvo na narodното просвещение, 1928].

Хлеббаров, Иван (2000). Творческият свят на Любомир Пипков. Т. 2. Кн. 1. София: АРТКООП, 2000 [Hlebarov, Ivan (2000). Tvorcheskiyat svyat na Lubomir Pipkov. T. 2. Кн. 1. Sofia: ARTCOOP, 2000].

Хлеббаров, Иван (2001). Творческият свят на Любомир Пипков. Т. 2. Кн. 2. София: АРТКООП, 2001 [Hlebarov, Ivan (2001). Tvorcheskiyat svyat na Lubomir Pipkov. T. 2. Кн. 2. Sofia: ARTCOOP, 2001].

Цанев, Георги (1984). Спомени за Любомир Пипков. – В: *Българска музика*, 1984, № 8, с. 36 – 40 [Tsanev, Georgi (1984). Spomeni za Lubomir Pipkov. – In: *Balgarska muzika*, 1984, № 8, s. 36 – 40].

Цонев, Петър (2007). Интонацията – израз и реализация на значение. – В: *Годишник на Филологическия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“*, 5, 2007, с. 259 – 281 [Tsonev, Petar (2007). Intonatsiyata – izraz i realizatsiya na znachenie. – In: *Godishnik na Filologicheskiya fakultet na SWU „Neofit Rilski“*, 5, 2007, s. 259 – 281].

Adler, Guido (1911). *Der Stil in der Musik. I. Buch: Prinzipien und Arten des musikalischen Stils*. Leipzig: Breitkopf & Härtel, 1911.

Crocker, Richard (2001). Melisma. – In: *Grove Music Online*, 2001, <https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/search?q=melisma&searchBtn=Search&isQuickSearch=true> (15.05.2023).

Kreitner, Kenneth, Louis Jambou, Desmond Hunter, Stewart A. Carter, Peter Walls, Kah-Ming Ng, David Schulenberg, Clive Brown (2001). Ornaments. – In: *Grove Music Online*, 2001, <https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/search?q=Ornaments&searchBtn=Search&isQuickSearch=true> (15.05.2023).

Нотни издания / Sheet music editions

Дякович, Цветана и Реса Колева, съст. и ред., **Любомир Пипков**, прев. (1972). Вокални ансамбли. София: Наука и изкуство, 1972 [Dyakovich, Tsvetana i Resa Koleva (sast. i red.), Lubomir Pipkov (prev.) (1972). Vokalni ansambli. Sofia: Nauka i izkustvo, 1972].

Пипков, Любомир (1969). Народни песни за пеене и пиано. София: Наука и изкуство, 1969 [Pipkov, Lubomir (1969). Narodni pesni za peene i piano. Sofia: Nauka i izkustvo, 1969].

Пипков, Любомир (1977). Хорови песни. Вера Баева (съст. и ред.). София: Музика, 1977 [Pipkov, Lubomir (1977). Horovi pesni, Vera Baeva (sast. i red.). Sofia: Muzika, 1977].

Пипков, Любомир (1978). Пролетни приумици – 16 метроритмични пиеси за пиано. София: Музика, 1978 [Pipkov Lubomir (1978). Proletni priumitsi – 16 metroritmichni piesi za piano. Sofia: Muzika, 1978].

Пипков, Любомир (1978). Солови песни. I част. 2. изд. Лиляна Жабленска (съст.). София: Музика, 1978 [Pipkov, Lubomir (1978). Solovi pesni. I chast. 2. izd. Lilyana Zhablenska (sast.). Sofia: Muzika, 1978].